

Státní terorismus, nebo národní zájem?

- CZ24 News | 4. ledna 2020

ÍRÁN: Po raketovém útoku armádních sil USA na bagdádkém letišti, který způsobil smrt iránského vojenského vůdce generála Sulejmáního, nemůžeme být překvapeni již ničím. Generál byl dlouhodobě patrně nejschopnějším iránským vojenským velitelem. Je ovšem plně na místě otázka, jaký národní zájem mohou v likvidaci Sulejmáního vedoucí činitelé USA hledat. Američané nejspíše porušili mezinárodní právo a také suverenitu Iráckého státu. Podívejme se na důvody, které mohly D. Trumpa vést k rozhodnutí, jímž nařídil likvidaci generála Sulejmáního:

1. USA chtějí vyprovokovat širší vojenský konflikt s Iránem.
2. Ve větším vojenském konfliktu by mohly Spojené státy zničit jádro iránských ozbrojených sil. Tato představa je ovšem naprosto bludná. Persie-Irán jako stát existuje zhruba 3000 let. Byl mnohokrát zničen, poražen a znovu obnoven.
3. Konflikt USA a jeho spojenců, zejména pak Izraele, s Iránem by mohl pomoci Netanjahuovi v dalších mimořádných volbách v Izraeli, neboť se nepochybně bude v rámci konfliktu prezentovat jako silný vůdce. Těžko si ovšem představit, co by udělal arabský, nebo spíše muslimský svět v situaci, kdyby Irán byl přímo napaden armádami USA a dokonce i Izraele.
4. Trump potřebuje odvést pozornost od svých vnitropolitických problémů, zejména pokud jde o impeachment, ke kterému dochází v Kongresu Spojených států. Prostě impeachment je pro Trumpa zřejmě problémovější, než jak se zatím na celý problém tváří. Je to pro něj zřejmě mnohem politicky nepřijemnější téma, než zatím veřejně připouští.
5. USA a část politických elit Iráku, které jsou s USA spjaté, prakticky přestaly v posledních týdnech kontrolovat situaci v Iráku. Hlavním politickým činitelem v převážně šíitském Iráku se stále více stává Irán, a to pochopitelně na úkor pozic Spojených států. Útok má zastrašit nejen Irán, ale má mít odstrašující účinek také na Irácké stoupence užší spolupráce mezi Irákem a Iránem.

V každé případě se jedná o velmi dobrodružnou akci, která představuje velké nebezpečí nejen pro skokové zvýšení napětí v oblasti Perského zálivu, ale také pro světový mír. Je dobře, že se státy EU, tedy Evropská unie jako celek, distancovaly od tohoto dobrodružného kroku Trumpovy administrativy. V tuto chvíli ovšem silní světoví hráči, jako je právě EU, ale také Čína a Rusko, měli udělat společnou akcí všechno proto, aby zabránili další eskalaci konfliktu. Pokud přijde silný odvetný úder Iránu v oblasti Perského zálivu, či mimo ní, povede to nesporně k dalšímu útoku, tentokrát k mnohem širšímu a mohutnějšímu ze strany Američanů a některých jejich spojenců z oblasti Perského zálivu vůči Iránu. V takové přímé vojenské konfrontaci pochopitelně Irán nemá šanci obstát. Proto se nejspíš uchýlí k mnohem sofistikovanějšímu typu útoků. K útokům na americké cíle v oblasti prostřednictvím svých spojenců.

Světové finanční trhy reagovaly v pátek velmi silně. Rychle vzrostla cena ropy (mezi 3-4% oproti předchozímu dni), cena zlata (o cca 1,5%). Udrhuje se na vysoké úrovni cena pšenice a rýže a rychle vystoupala v posledních dnech také cena palladia, stříbra a platiny. Akciové trhy zejména v Americe zaznamenaly zejména v pátek velký pokles a prakticky vymazaly zisky z předchozího dne. Pokud by tato krize eskalovala, mohl by pokles amerických akcií, ale i například akcií v Asii a Evropě, zesílit. Zisky, které zaznamenaly v minulém roce téměř všechny akciové trhy, nejsou podle mého názoru založeny na robustním hospodářském růstu a mají spíše virtuální charakter, jinak řečeno pokud přijde silný náraz může dojít na burzách k panice i chaosu s nedozírnými následky.

Hlavní demokratický protikandidát Trumpa na prezidentství Joe Biden odsoudil Trumpovu akci jako potenciálně velmi nebezpečnou. Je otázka, zda se Trumpovi sázka na politiku silného klacku může politicky vyplatit. V každém případě 10 měsíců před prezidentskými volbami Trump ukazuje, že je schopen hrát vabank.